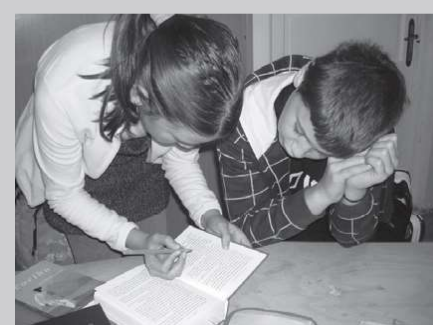
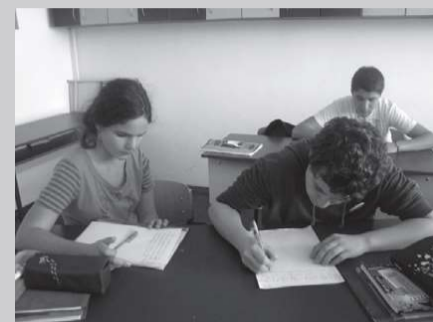
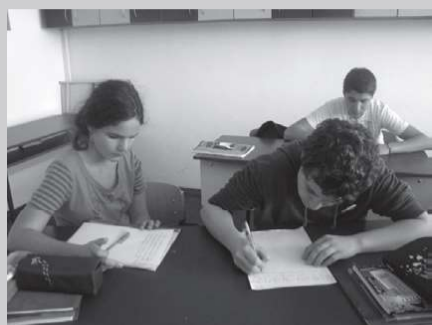

ARGUMENT

Aveți în față primul număr dintr-o serie pe care o dorim centrată pe noile programe școlare pentru gimnaziu intrate în vigoare din anul școlar 2017-2018, începând cu clasa a V-a. Acum, și clasa a VI-a învață după ele. Deschiderea seriei o face competența generală nou introdusă la limba și literatura română, și anume: exprimarea identității lingvistice și culturale proprii în context național și internațional. Sugestiile metodologice incluse în programă conțin, în sinteză, câteva precizări: „Competența focalizată asupra **identității lingvistice și culturale proprii** urmărește dezvoltarea personală a elevilor, prin conștientizarea profilului identitar. Formarea acestei competențe presupune explorarea unor realități lingvistice și culturale care au modelat și modelează limba pe care o vorbim și cultura în care trăim. Explorarea și înțelegerea acestor realități presupun lectura unor grupaje de texte/fragmente de texte literare sau/și nonliterare ce reflectă epoci culturale diferite. Astfel, dezvoltarea competenței se poate realiza prin intermediul unor teme precum lectură și cunoaștere, cărți fondatoare, eroul civilizator, prietenia, spiritul civic, în cadrul unor activități care includ, în fiecare an de studiu, cel puțin un text cu conținut identitar aparținând unui autor consacrat. Oferta ideatică a textelor va viza atât problema identității (identitate și toleranță, valori identitare) și cultivarea sentimentului de apartenență la cultura și la valorile românești, cât și dezvoltarea gustului estetic, prin lectura unor opere a căror valoare este recunoscută de către exegeza literară” (programa de gimnaziu, în vigoare, p. 27).

În nota de prezentare care precedă programa propriu-zisă, întâlnim, la o lectură atentă, mai multe concepte care au generat viziunea curriculară actuală. Ea pare să se situeze la intersecția (fără ca acestea să fie denumite explicit) modelului comunicativ-funcțional cu cel al dezvoltării personale. Conceptele de care vorbeam sunt, în ordinea invocării de textul amintit: *competențele-cheie* (comunicare în limba maternă și sensibilizare și exprimare culturală), apoi *componentele*, trei la număr, care acoperă, în manieră integrată, complexitatea disciplinei școlare limba și literatura română (componenta lingvistică, aparținând științelor limbii, componenta interrelațională, aparținând științelor comunicării și componenta estetică și culturală, aparținând literaturii). În fine, aflăm că programa actuală se subordonează *noii paradigme educaționale* și vizează: adecvarea la arhetipul sociocultural național coroborat cu cel universal, deschiderea transdisciplinară pentru atingerea finalităților educaționale, reflectate în profilul absolventului de

gimnaziu și corelarea cu programele pentru limba și literatura maternă din România și din alte țări.

Se poate observa cum în fiecare dintre aceste grupe de concepte se include cel puțin o referire sau o nuanță identitară. De asemenea, fiecare menționare a valorilor naționale este însoțită fie de referiri la toleranță, fie la contextul universal/internațional. Nu în ultimul rând, recomandările privind alegerea textelor au în vedere, judicios și adecvat, pe lângă problematica identitară, valoarea estetică.

Putem spune că de aici se nasc câteva întrebări: Era nevoie de această competență? Identitatea lingvistică și culturală nu e o rezultată a celorlalte competențe? Profilul absolventului nu era destul? Încercăm să ne afirmăm identitatea în contextul globalizării nivelatoare? Este necesar să-i înarmăm pe tinerii tot mai izolați în *bule* create de rețelele de socializare cu un aparat de supraviețuire în lumea reală? Să-i racordăm la o tradiție care e amenințată cu dispariția?

La aceste întrebări, dar și la altele, precum și la realități didactice care se nasc în practica școlară au încercat să răspundă autorii care au contribuit la alcătuirea acestui număr. Am primit numeroase *puncte de vedere*, dar avem puține *experiențe* în rubrica dedicată lor. Probabil că profesorii încă tatonează, nu au internalizat problematica presupusă de această competență.

Veți putea citi în numărul de față un substanțial *Dosar* cu articole semnate de Mircea Martin, Corin Braga, Liviu Papadima, *O idee* exprimată succint de Sofia Dobra, *Ancheta* care a investigat construcția identității prin studiul limbii, *Glosarul* care tratează noțiunea de literatură de patrimoniu. Semnalăm câteva *cărți* și facem cunoscute multe *evenimente* din viața școlilor, desfășurate și sub egida ANPRO.

Redacția